

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

3. <http://market-pages.ru>
4. www.worldindex.ru
5. Христиановский В.в., Щербина В.П., Медведсва М.И., Флетчер Э. Практикум по прогнозу и риску. – Донецк: ДонНУ, 2000. – 316с.
6. Пономаренко В.С., Расвнєва О.В., Стрижиченко К.А. Моделивання поведінки інвестора на фондовому ринку: Монографія. – Харків: ВД «ІНЖЕК», 2004. – 264с.

РЕЗЮМЕ

У роботі побудована математична модель оцінки вартості індексу ПФТС.

Ключові слова: оцінка вартості, індекс ПФТС, фондовий ринок України

РЕЗЮМЕ

В работе построена математическая модель оценки стоимости индекса ПФТС.

Ключевые слова: оценка стоимости, индекс ПФТС, фондовый рынок Украины

SUMMARY

The mathematical model of estimation of cost of index OF PFTS is built in work

Key words: estimation of cost, index PFTS Ukraine Stock Market

ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ РЕГІОНАЛЬНИХ ПРОЯВІВ ГЛОБАЛЬНОЇ КРИЗИ

Ткаченко В. М., аспірант кафедри маркетингу Донецького національного університету

У сучасному світі значення банків вийшло за рамки власне грошових і кредитних стосунків. Банки виступають в ролі інституту, що стоїть нарівні з державою і ринком. Без них неможлива нормальна, раціональна організація господарської діяльності в суспільному масштабі. Потужні соціально відповідальні банки здатні перетворити ринкову стихію на знаряддя ефективної політики держави. Слабкі банки – чинник неминучого ослаблення держави і деградації економіки.

Дослідженню даних процесів присвячені роботи Є.Ф.Авдокушина, Е.Д. Доллана, Ж. Перара, К.Кембелла, О.М.Кирєєва, Л.М.Красавіної, П.Х.Ліндєрта та інших.

Метою даної роботи є дослідження трансформації фінансових результатів діяльності банківських систем в умовах регіональних проявів глобальної кризи на прикладі України.

У сучасних умовах одним із найважливіших завдань для банків України є забезпечення прибуткової діяльності – необхідної умови фінансової стійкості та якісного розвитку банків для підвищення їх конкурентоспроможності на фінансових ринках.

Результат діяльності банківського сектору досяг у 2009 році в сумі (-7 млрд. грн.). При цьому рентабельність активів збільшилася з 1,31% у 2005 році до 1,61% у 2006 році, а потім постійно зменшувалася до 1,50% у 2007 році, до 0,84% у 2008 році та 0,62% у 2009 році. Рентабельність капіталу зросла з 10,39% у 2005 році до 13,52% у 2006 році, потім зменшилася до 12,67% у 2007 році, до 9,13% у 2008 році та зросла до 11,07% станом на 01.01.2010 р. На рис. 1 відображена структура доходів банків України за період 2008-2009 років.

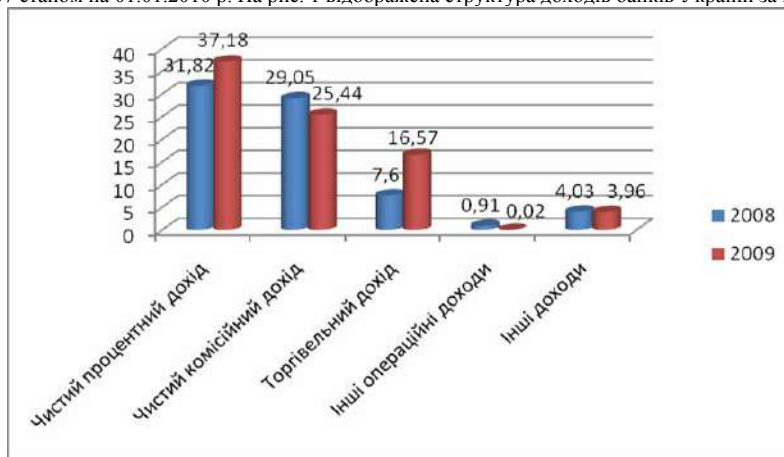

Рис. 1. Структура доходів банків України у 2008-2009 рр., (%)

Глобальна економічна криза доволі сильно вплинула на всю банківську систему України взагалі та на доходи в особистості.

Якщо порівняти доходи станом на 01.04.2009 та 01.04.2010 роки, то доходи зменшилися на 5176,02 млн. грн. Зменшення доходів відбулося за рахунок зменшення процентних доходів (86,6% від загальних доходів) – на 4236,16 млн. грн. Комісійні доходи (10,4%) зменшилися на 529,24 млн. грн., а результат від торговельних операцій (1,5%) на 231,65 млн. грн. Також зменшилися операційні доходи (1,12%) та інші доходи (0,3%) на 186,64 млн. грн. і на 13 млн. грн. відповідно. На 6 млн. грн. зменшилися доходи від повернення списаних активів (0,1%).

У структурі доходів банків за перший квартал 2010 року відбулися такі зміни:

- на 0,7 п.п. збільшилась частка процентних доходів;
- на 0,03 п.п. збільшилися комісійні доходи;
- на 0,34 п.п. зменшилися інші операційні доходи;
- на 0,4 п.п. зменшився результат від торговельних операцій.

У структурі процентних доходів основне місце займають процентні доходи за кредити, надані суб'єктам господарської діяльності та фізичним особам (46,1% і 20,0% від загальної суми процентних доходів).

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

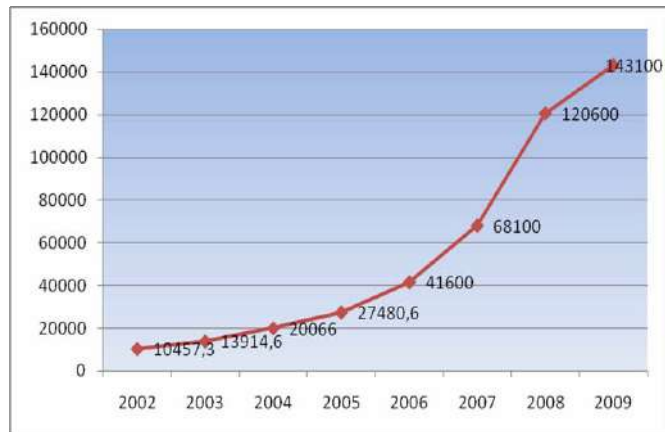

Рис. 2. Динаміка обсягів доходів банківської системи України, млн.грн.

Аналізуючи дані, зображені на рис. 2 можна відмітити, що обсяги доходів банківської системи України з 2002 до 2009 рр. постійно збільшувались. А найбільш високі темпи приросту доходів відмічаються з 2006 року.

Якщо порівняти витрати станом на 01.04.2009 та 01.04.2010 роки, то вони зменшились на 7772,44 млн. грн. Це відбулося завдяки антикризисним заходам уряду, які вони розробили спільно з МВФ. Дане зменшення витрат відбулося за рахунок зменшення процентних витрат – на 1837,1 млн. грн. та комісійних витрат – на 31,7 млн. грн. Також зменшились загальні адміністративні витрати – на 221 млн. грн. та відрахування в резерви – на 5327,6 млн. грн.

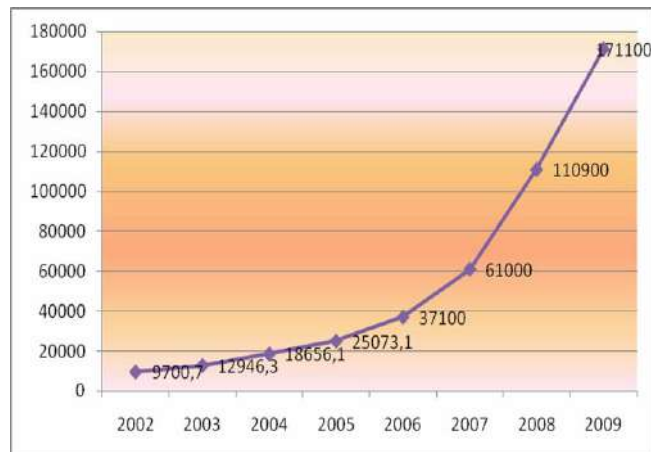

Рис. 3. Динаміка обсягів витрат банківської системи України, млн. грн.

Виходячи із даних рис. 3 слід відмітити, що обсяги витрат банківської системи України упродовж 8 років постійно збільшувались. Найбільш високі темпи приросту витрат банківської системи України спостерігаються також з 2006 року.

У структурі витрат банків відбулися такі зміни:

- збільшилась з 40,08% до 43,53% частка процентних витрат;
- збільшилась з 15,08% до 17,65% частка загальних адміністративних витрат;
- зменшилась з 38,69% до 32,42% частка відрахувань в резерви.

Структуру витрат банків України за період 2008(внутрішнє коло)-2009(зовнішнє коло) років наведено на рис. 4.

Порівняно з 2008 роком в 2009 році загальні адміністративні витрати зросли на 49% (на 3,4 млрд. грн.). Незважаючи на позитивні тенденції, проблема підвищення капіталізації залишається однією з найактуальніших для національного банківського сектору.

Рис. 4. Структура витрат банків України за період 2008-2009 рр. (%)

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

Аналізуючи динаміку зростання прибутку банківського сектору України та рівня рентабельності банків слід звернути увагу на рис. 5.

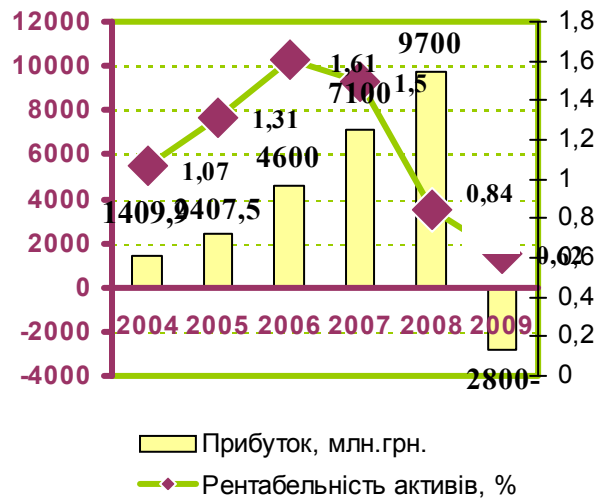

Рис 5. Динаміка прибутку та рентабельності банківської системи України за період 2005-2009 рр.

Прибуток, отриманий банківською системою постійно зростає до 2008 року і досяг свого апогею у 2008 році на відмітці 9,7 млрд. грн. Причиною зростання прибутку банківського сектору була постійно зростаючий об'єм загальних активів та кредитного портфелю, а також зростання обсягу виданих кредитів, а отже, отриманого банками процентного доходу.

Різкий спад прибутку у 2009 році відбувся під впливом глобальної економічної кризи, яка завдала важкого удару усій економіці України та банківській системі особливо. Тому збиток 2009 році склав 2800 млн. грн., але на початку 2010 року він зменшився та становив 4400 млн. грн. станом на 1 квітня 2010 року.

Для проведення економетричного аналізу маємо первинні данні про балансовий капітал, зобов'язання, кредитний портфель та прибуток за 2002- 2009 роки, які наведені у таблиці 1.

Таблиця 1

Основні показники банківської системи України за 2002-2009рр., млн.грн.

	Прибуток	Балансовий капітал	Зобов'язання	Кредитний портфель
	Y	X1	X2	X3
2002	756,6	10049,1	53943,3	46734,3
2003	968,3	13051,4	87305,2	73445,4
2004	1409,9	18657,6	115866,2	97261,7
2005	2407,6	25689,7	188245,1	156288,7
2006	4600	43300	297200	239514
2007	7100	69900	528400	208426
2008	9700	121400	805800	792017
2009	-28000	126200	764500	747417,4

За допомогою пакету аналізу побудуємо регресійну модель лінійної залежності прибутку (Y) від капіталу (X1), зобов'язань (X2) та кредитного портфелю (X3).

Таблиця 2

Підведення підсумків регресійної моделі лінійної залежності прибутку від капіталу, зобов'язань та кредитного портфелю.

Регресійна статистика	
Множинний R	0,956
R-квадрат	0,913
Нормований R-квадрат	0,849
Стандартна помилка	4553,595
Спостереження	8,000

Дисперсійний аналіз					
	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	3,000	875873692,6	291957897,5	14,0802865	0,013619022
Залишок	4,000	82940896,93	20735224,23		
Ітог	7,000	958814589,5			

	Y-перехрещення	X1	X2	X3
Коефіцієнти	2812,69	-2,923	0,360	0,088
Стандартна помилка	2628,131565	0,511152016	0,060775473	0,027672255
t-статистика	1,070224148	-5,718668997	5,916160871	3,16297802
P-значення	0,344799964	0,004626438	0,004087788	0,034086512
Нижні 95%	-4484,173154	-4,342294702	0,190817709	0,010696237
Верхні 95%	10109,55288	-1,503923675	0,528297236	0,164357232

З таблиці бачимо, що наша модель має вид:

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

$$Y = 2812,69 - 2,92x_1 + 0,36x_2 + 0,088x_3$$

Регрессионная статистика	
Множественный R	0,956
R-квадрат	0,913

Тому що коефіцієнт кореляції $R=0,956$, то зв'язок між розглянутими показниками тісний.

Коефіцієнт детермінації $R^2 = 0,913$ вказує на те, що 91,3% прибутку пояснюється балансовим капіталом, зобов'язаннями та кредитним портфелем, а 8,7% - факторами, що не ввійшли до моделі.

Перевіримо побудовану нами модель на адекватність за допомогою критерію Фішера.

Дисперсійний аналіз	
<i>F</i>	<i>Значимість F</i>
14,0802865	0,013619022

Через те що $F=14,08$, а значимість $F = 0,013 < 0,05$ модель можна визнати в цілому значимою.

Перевіримо значимість коефіцієнтів регресії за допомогою t- статистики Ст'юдента.

	t-статистика	P-Значення
Y-перехрещення	1,070224148	0,344799964
X1	-5,718668997	0,004626438
X2	5,916160871	0,004087788
X3	3,16297802	0,034086512

Тому що для всіх коефіцієнтів регресії P – значення $< 0,05$, то всі вони є значимими.

Таким чином модель можна використовувати для прогнозу.

Знайдемо спочатку прогнозні значення для кожної змінної (X1, X2, X3).

Для всіх трьох змінних найточніше ($R_1^2 = 0,96$; $R_2^2 = 0,94$; $R_3^2 = 0,87$ – близькі до одиниці) дані апроксимуються квадратичною функцією.

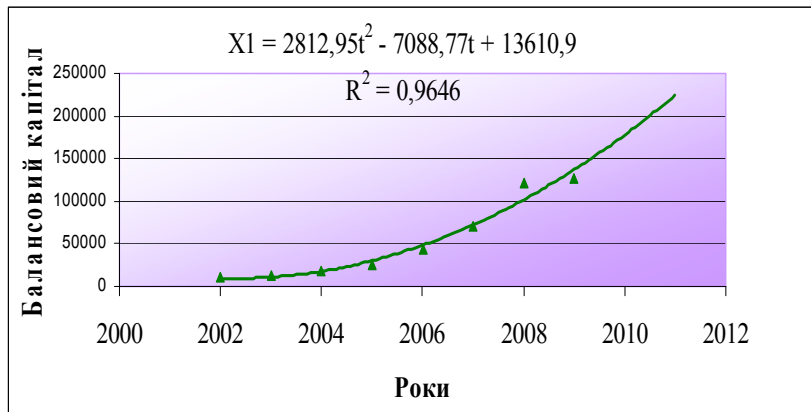

Рис 6. Поліноміальний ряд для балансового капіталу

Аналізуючи дані наведені на рис. 6 можна зробити висновок, що зазначені фактичні показники балансового капіталу майже не відхиляються від запропонованого поліноміального ряду. Також слід відмітити динамічне зростання значень показників балансового капіталу з 2002 року. Найвищі темпи зростання спостерігались у 2006 та 2007 роках.

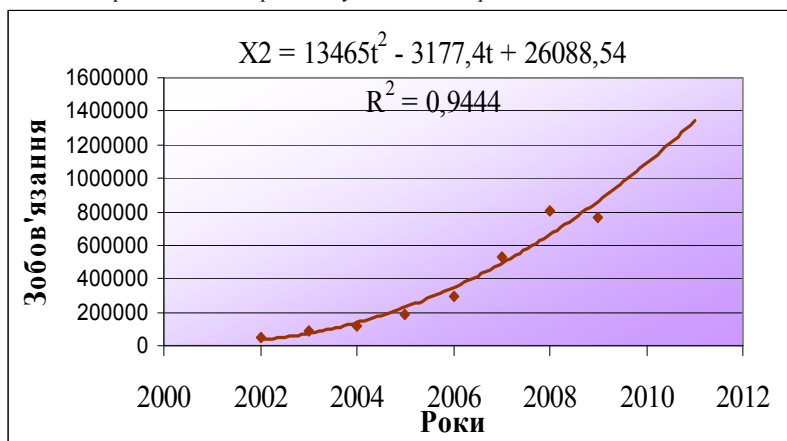

Рис 7. Поліноміальний ряд для зобов'язань

Аналізуючи дані наведені на рис. 7 можна зробити висновок, що зазначені фактичні показники зобов'язань банківської системи України також майже не відхиляються від запропонованого поліноміального ряду. Також можна відмітити динамічне зростання значень показників зобов'язань з 2002 року. Але найвищі темпи зростання спостерігались у 2005 та 2007 роках.

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА И ГУАМ

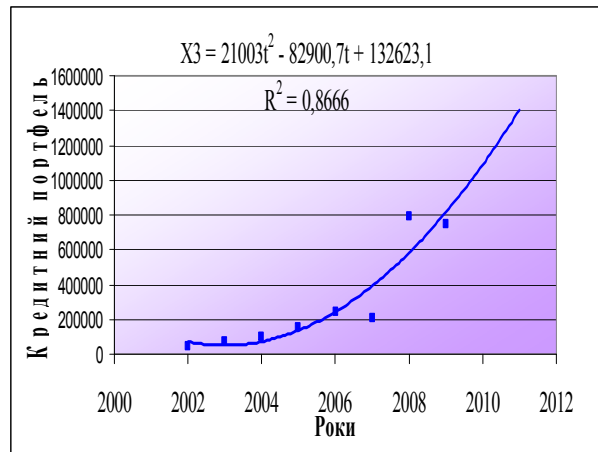

Рис. 8. Поліноміальний ряд для кредитного портфелю

Проводячи аналіз даних наведених на рис. 8 можна зробити висновок, що зазначені фактичні показники кредитного портфелю банківської системи України майже співпадають зі запропонованим поліноміальним рядом. Також слід відмітити динамічне зростання значень показників зобов'язань з 2002 року. Але найвищі темпи зростання спостерігались у 2007 році.

Використовуючи апроксимуючі функції знаходимо прогнози значення

$$X1_{\text{прогн}} = 224018,4$$

$$X2_{\text{прогн}} = 1340853$$

$$X3_{\text{прогн}} = 1403883$$

Вставляємо отримані значення в знайдену нами модель і одержуємо

$$Y_{\text{прогн}} = 1233,98.$$

Таким чином у 2011 році прибуток складе 1233,98 млрд. грн.

Виходячи із проведеного аналізу можна зробити висновок, що всі показники зростали доволі динамічно. Найбільші темпи приросту показників балансового капіталу, зобов'язань та кредитного портфелю спостерігались у 2005, 2006 та особливо у 2007 роках. Прогнозні значення показників балансового капіталу, зобов'язань та кредитного портфелю також відображають продовження динамічного зростання.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. Основы банковского дела: Учебное пособие. / Под ред. доктора экономических наук Мороза А.Н. – К: Либра МП, 1998 г. – 330 с.
2. Синев В.М. Влияние глобализации на банковский бизнес. / В.М. Синев // Деньги и кредит, 2003, № 5.
3. www.bank.gov.ua
4. www.imf.org
5. http://pro-consulting.com.ua/analiz/fin_uslugi/bank/index4.html
6. www.financial-indicators.org/sector_banking.php

РЕЗЮМЕ

В статті наведено дослідження трансформації фінансових результатів діяльності банківських систем в умовах регіональних проявів глобальної кризи на прикладі України.

Ключові слова: банківська система, кредити, світова криза, фінансовий ринок, конкурентоспроможність

РЕЗЮМЕ

В статье приведено исследование трансформации финансовых результатов деятельности банковских систем в условиях региональных проявлений глобального кризиса на примере Украины.

Ключевые слова: банковская система, кредиты, мировой кризис, финансовый рынок, конкурентоспособность

SUMMARY

In the article transformation of financial results of bank systems activity in the conditions of regional features of world crisis on an example of Ukraine is considered.

Keywords: bank system, credits, world economic crisis, the financial market, competitiveness

ОЦІНКИ ЯКОСТІ РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЧНИХ ПЛАНІВ УПРАВЛІННЯ РЕГІОНУ

Тофан А.Л., ст. викл. кафедри «Економіка підприємства», Донецький національний університет

В умовах поетапних соціально-економічних реформ, що проводиться Урядом України, зростають вимоги до методів аналізу і оцінки наслідків від схвалюваних рішень. Одним з цих інструментів є використання макроекономічних моделей при визначенні стратегічних напрямів розвитку економіки країни, як це, достатньо тривалий час робиться у розвинених країнах. Найбільш ефективно при дослідженні наслідків можливих змін в економіці чи прогнозуванні та плануванні подальшого розвитку, безумовно, є використання економіко-математичних моделей.

Не дивлячись на те, що при аналізі регіональних економічних процесів деталізовані моделі мають певні переваги в порівнянні з агрегованими макромоделями, заснованими на використуванні таких показників, як: рівень зайнятості населення, величина валового регіонального продукту, інвестицій і ін., широке поширення набули саме останні. Оскільки для комплексних розрахунків на основі деталізованих моделей звичне недосить інформації, а застосування агрегованих дозволяє вивчити і проаналізувати основні тенденції, що і є головною задачею регіонального моделювання.

Розробка економіко-математичної моделі для оцінки якості розробки стратегічних планів управління регіону, як системою є метою наукового дослідження

Рівень соціально-економічного розвитку регіону визначається наступними факторами: рівнем виробництва, накопиченням чистого прибутку підприємствами та матеріально-технічним станом основних виробничих фондів, що оцінюється шляхом аналізу динаміки амортизаційних відрахувань. Основними чинниками, що обумовлюють рівень соціально-економічного розвитку регіонів, у наведеній